

Sygn. akt II Ca 1516/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Alina Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. C.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Chodzieży

z dnia 22 kwietnia 2022 r.

sygn. akt I C 9/22

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

w punkcie 1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3852,04 zł (trzy tysiące osiemset pięćdziesiąt dwa złote i cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty;

w punkcie 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1117 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 650 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Alina Szymanowska

UZASADNIENIE

Powód K. C. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) SA z/s w W. kwoty 3.952,04 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie liczonych od chwili wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2022 r. Sąd Rejonowy w Chodzieży oddalił powództwo, kosztami procesu obciążył w całości powoda i zasądził od powoda K. C. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości w oparciu o art. 367 § 1 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, mające swoje odzwierciedlenie w sprzeczności ustaleń faktycznych z uznanym za wiarygodny przez Sąd I Instancji materiałem dowodowym, polegające na zaniechaniu ustalenia istotnego dla sprawy faktu, a mianowicie możliwości wypłaty, przy zachowaniu należytej staranności, pełnej kwoty odszkodowania przez pozwanego w podstawowym 30 - dniowym terminie od dnia zgłoszenia szkody;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 355 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 14. ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż nie sposób uznać pozostawania przez pozwanego w opóźnieniu w sytuacji niemalże trzyletniego okresu bierności powoda, podczas gdy ww. fakt pozostaje bez znaczenia, albowiem prawidłowa wykładnia przytoczonych przepisów powinna ograniczać się do zbadania możliwości wypłaty pełnej kwoty odszkodowania w terminie trzydziestu dni od dnia zgłoszenia szkody przy zachowaniu należytej staranności pozwanego;

3. z daleko posuniętej ostrożności procesowej zarzucono naruszenie art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez przyjęcie, że w rozpoznawanej sprawie nie następuje analiza zasadności wypłat odszkodowania, także co do ich wysokości, a ocenie podlega tylko kwestia formalnego procedowania w ramach procesu likwidacji szkody, a w konsekwencji nierozpoznanie istoty sprawy.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, tj. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 3 852,04 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od chwili wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz o ponowne rozstrzygnięcie o kosztach procesu za I instancje.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji jako bezzasadnej i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą wg norm przepisanych, wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez powoda okazała się zasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne.

Ustalony przez Sąd stan faktyczny był bezsporny pomiędzy stronami i powód wnosząc apelację nie kwestionował poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych. Apelujący zarzucając sprzeczność ustaleń faktycznych z uznanym za wiarygodny przez Sąd I Instancji materiałem dowodowym, wskazywał na zaniechanie ustalenia istotnego dla sprawy faktu, a mianowicie możliwości wypłaty, przy zachowaniu należytej staranności, pełnej kwoty odszkodowania przez pozwanego w podstawowym 30-dniowym terminie od dnia zgłoszenia szkody. Sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału zachodzi wtedy, gdy powstaje dysharmonia pomiędzy materiałem zgromadzonym w sprawie, a konkluzją, do jakiej dochodzi sąd na jego podstawie. W niniejszej sprawie do takowej dysharmonii nie doszło, stan faktyczny jak zauważył Sąd I instancji nie jest sporny. W ocenie Sądu Okręgowego sposób sformułowania zarzutu naruszenia prawa procesowego wskazuje, że apelujący w rzeczywistości podważa ocenę znaczenia faktów z punktu widzenia rozstrzygnięcia w sprawie, co nie jest kwestią oceny dowodów i podstawy faktycznej wyroku, ale jej subsumcji pod normy prawne znajdujące zastosowanie w sprawie.

Strona powodowa formułując żądanie pozwu odwołała się do treści art. 14 ust ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli

Komunikacyjnych t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 621 ze zm. Z którego wynika, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Natomiast art. 14 ust. 2 w/w ustawy stanowi, że w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

W dniu 11 października 2016 r. miało miejsce zdarzenie szkodę i w tym samym dniu powód zgłosił szkodę pozwanemu. Strony łączyła umowa obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych. W dniu 13 października 2016 r. wezwano powoda do złożenia dokumentów potwierdzających tytuł własności, notatki straży pożarnej oraz policji. W dniu 16 listopada 2016 r. pozwany poinformował powoda o przyznaniu odszkodowania w kwocie 66.228,29 zł i co najmniej w tym terminie możliwe było wyjaśnienie wszystkich okoliczności niezbędnych do ustalenia wysokości odszkodowania. W piśmie wskazano, że w przypadku braku akceptacji stanowiska ubezpieczyciela istnieje możliwość dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

Pismem datowanym na 1 października 2019 r. powód złożył reklamację, wskazując na nieprawidłowości w dokonanej wycenie i domagał się wypłaty tytułem odszkodowania dodatkowej kwoty 30.571,71 zł. W dniu 21.10.2019 r. pozwany wypłacił żadaną przez powoda kwotę odszkodowania. Łączna kwota wypłaconego powodowi odszkodowania to 96 800 zł.

W świetle art. 14 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych co do zasady pozwany winien wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie poza sporem pozostaje, że wypłata odszkodowania w powyższym terminie okazała się niemożliwa i nastąpiła dopiero w dniu 16 listopada 2016 r. W ocenie Sądu Okręgowego poszkodowany, zgłaszając szkodę, wskazał podstawy faktyczne niezbędne do ustalenia jej wysokości oraz przedłożył wszelkie wymagane przez ubezpieczyciela dokumenty. Zakład ubezpieczeń jako podmiot profesjonalny powinien przystąpić do dokonania ustaleń i wyliczeń dotyczących szkody w sposób rzetelny i skrupulatny oraz dokonać wypłaty rzetelnie ustalonej kwoty odszkodowania w terminie wynikającym z art. 14 w/w ustawy.

Skoro zasadą jest, że ubezpieczyciel ma obowiązek wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (art. 14 ust. 1), o ile tylko poszkodowany wskazał podstawy faktyczne do ustalenia wysokości szkody, ewentualnie gdyby wyjaśnienie w tym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, to w przypadku uchybienia temu terminowi uprawniony może się domagać zapłaty odsetek za opóźnienie. W wyroku z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie o sygn. akt V CSK 142/17 Sąd Najwyższy wskazał, iż jeżeli ubezpieczyciel nie płaci odszkodowania lub zadośćuczynienia w terminie wynikającym z art. 14 ust. 1 lub 2 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine k.c., to uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z tych świadczeń i w konsekwencji odsetki za opóźnienie w ich zapłacie należą mu się niewątpliwie w terminie określonym zgodnie z tymi przepisami. Wymagalność roszczenia do ubezpieczyciela o odszkodowanie następuje na skutek złożonego zawiadomienia o szkodzie, przy uwzględnieniu przewidzianego dla ubezpieczyciela przepisami ustawy okresu niezbędnego na likwidację szkody (art. 14 ust. 1 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych). To zasadniczy termin, w którym ubezpieczyciel, działając z należytą starannością wynikającą

z profesjonalnego charakteru prowadzonej przez niego działalności, powinien przystąpić do likwidacji szkody oraz rozpoznania zgłoszonych żądań przy wykorzystaniu posiadanych przez siebie służb (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 października 2017 r., w sprawie o sygn. akt I ACa 410/17).

Nie można podzielić argumentacji Sądu I instancji i stwierdzić, że pozwany „dochował terminów dwukrotnie”. Brak niezwłocznej reakcji powoda na decyzję pozwanego w zakresie wysokości przyznanego odszkodowania, nie oznacza w realiach niniejszej akceptacji przez powoda wysokości wypłaconego odszkodowania. Złożenie reklamacji, uznanej ostatecznie za w pełni zasadną, po upływie ponad dwóch lat, nie skutkuje ponownym rozpoczęciem biegu terminu, w którym pozwany ubezpieczyciel winien wypłacić pełną kwotę odszkodowania. Konieczne jest zbadanie możliwości wypłaty pełnej kwoty odszkodowania w terminie wskazanym w art. 14 w/w ustawy przy zachowaniu należytej staranności pozwanego.

W związku z powyższym zarzut naruszenia prawa materialnego art. 355 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 14. ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych okazał się zasadny, a w konsekwencji za zasadne należy uznać roszczenie zgłoszone przez powoda w pozwie. Pozwany nie kwestionował wysokości kwoty żądanej tytułem skapitalizowanych odsetek, wskazywał jedynie na brak opóźnienia w wypłacie należnego powodowi odszkodowania. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy, uznając powództwo za uzasadnione w całości zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i w punkcie Ia) zasądził do pozwanego na rzecz powoda kwotę 3852,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty. Roszczenie odsetkowe znajduje oparcie w treści art. 482 § 1 k.c.

W punkcie Ib) orzeczono o kosztach postępowania przed Sądem Rejonowym i zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1117 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 98 § 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 2 i § 10 ust 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty należne powodowi składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 917 zł oraz kwota 200 zł uiszczona tytułem opłaty od pozwu.

W punkcie II. wyroku na podstawie powołanych przepisów orzeczono o kosztach postępowania w instancji odwoławczej. Na koszty należne powodowi składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 450 zł oraz kwota 200 zł uiszczona tytułem opłaty od apelacji.

Alina Szymanowska